

ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ, ΜΟΛΙΕΡΟΥ: Ἀμφιτρώων.
ΜΥΣΣΕ: Ἡ Πόρτα πρέπει νᾶναι ἀνοιχτὴ ἢ
κλειστὴ.

Ὅταν ρώτησαν τελευταῖα τὸν JEAN LOUIS
BARRAULT, γιατί ἀπ' ὅλα τὰ ἔργα τοῦ Μολιέρου
ἀνέβαζε στὸ θέατρο MARIGNY τὸν Ἀμφιτρώωνα,
ἀπάντησε: Ἀπλούστατα γιατί εἶναι χαριτωμένο.

Μπορεῖ νὰ λένε ὅτι μὲ τὸν Ἀμφιτρώωνα ὁ Μο-
λιέρος ἔδωσε φτερά στὴν ποιητικὴ φαντασία τῆς
Γαλλικῆς δραματικῆς τέχνης τοῦ 17ου αἰῶνα, ἢ
ὅτι τὸν Ἀμφιτρώωνα λευτερώνει τὰ πρότυπά του
ἀπὸ τὸ στενὸ περίβλημα τῆς λογικῆς ἀφαίρεσης
τῆς κωμωδίας τῶν χαρακτήρων (Φιλάργυρος, Ταρ-
τουφος κλπ.) ἀντικρύζοντάς τα σὰν ἀνθρώπινο
σύνολο μὲ τὸ λεύτερο μάτι τῆς ποίησης...μπορεῖ...
ἐκεῖνο πὸ εἶναι βέβαιον μιά φορά εἶναι πὸς
ὁ Μολιέρος σὲ μιὰν εὐτυχισμένη στιγμή, πῆρε
στοιχεῖα ἀπὸ προηγούμενα ἔργα (τοὺς Μενάιχμους
τοῦ Πλαύτου καὶ τοὺς Σωσίες τοῦ ROTRON.
Ἐχουν γραφεῖ πολλοὶ Ἀμφιτρώωνες πρὶν καὶ με-
τὰ τὸν Μολιέρο — τὸ γενναιολογικὸ τους δέντρο
ἀρχίζει μὲ τὸν Ἀρχιππο καὶ τελειώνει στὸ GI-
RAUDOUX) καὶ περνώντας πάνω τους τὸ μαγικὸ
ραβδί τῆς θεατρικῆς μαστοριᾶς του, τὰ μετέβαλλε
σ' ἕνα ἔργο χαριτωμένο.

Ὁ Σκηνοθέτης τοῦ Ἐθνικοῦ εἶχε ν' ἀντιμετωπί-
σει μ' ἕνα τέτοιο ἔργο πολλὰ προβλήματα, γιατί
σὲ ἰὰ κωμωδία χαρακτήρων τὸ ἔργο του — πὸ
ποτὲ δὲν εἶναι εὐκολο οὔτε ἀπλό — ἔχει κάπου νὰ
στηριχτεῖ: στὴν ἀδρὴ γραμμὴ τοῦ πάθους, ἐνῶ σ'
ἕνα ἔργο χαριτωμένο, σ' ἕνα ποιητικὸ παιχνίδι σὰν
τὸν Ἀμφιτρώωνα, ἀκόμα κι' ἕνα μικρὸ λάθος στὸ
παρουσίασμα τοῦ ἔργου, μπορεῖ νὰ ρίξει τὸ σύ-
νολο.

Ἐνα ἀπὸ τὰ προβλήματα εἶναι τὸ πὸς θὰ κι-
νηθοῦν οἱ ἠθοποιοὶ πάνω στὴ σκηνή: Θὰ παίξουν
λεύτερα ὅπως στὴν COMMEDIA DEL ARTE, ἢ
μῆπως θάταν σωστότερο ν' ἀκολουθήσουν τὴν
κλασσικὴ παράδοση τοῦ Μολιερικοῦ θεάτρου ὅπου
ἡ τονισμένη ἀπαγγελία κι' ἡ μελετημένη χειρονο-
μία ὑπακούοντας σ' ἕνα μουσικὸ ἦχο δίνουν ἕνα
σύνολο ρυθμικὸ, σχεδὸν χορευτικὸ;

Μήπως τότε κι' ἡ μετάφραση θάπρεπε ν' ἀκο-
λουθήσει τὸ ἴδιο πνεῦμα καὶ νὰ πειθαρχήσει στὸν
ἴδιο ρυθμὸ; Ἡ οὐσία κι' ἡ μορφή στὸ ἔργο τέχνης
δὲν μποροῦν νὰ χωρισθοῦν. Ἡ ἀλήθεια του κι' ἡ
ὀμορφιά του, εἶναι δυὸ διαφορετικὰ στοιχεῖα κι'
ὁμως ἀνεξήγητα ἀποτελοῦν ἕνα. Ἡ λεκτικὴ ἔκ-
φραση ἀκόμα κι' ἐνὰς μεταφυσικοῦ ἢ ἠθικοῦ συ-
στήματος, εἶναι κι' αὐτὴ τόσο ἔργο τέχνης, ὅσο

κι' ένα έρωτικό ποίημα. Μήπως ό κ. Γ. Πολίτης στην τόσο εύσυνείδητη, θεατρική και με τόσο κέφι κι' άξιωσύνη, μετάφρασή του, έκανε αυτό το βασικό λάθος με τον σκηνοθέτη του Έθνικού να χωρίσει δηλαδή τη μορφή άπ' την ούσία;

Κι' οι ήθοποιοί παίζαν με τό ίδιο πνεύμα. Ό κ. Δ. Χόρν εΐταν ένας Δίας γεμάτος κέφι κι' άφροντισιά μά όχι ένας Δίας στά καλούπια του Λουδοβίκου 14ου κι' ή κ. Μ. Άρώνη εΐταν μια πολύ καλή Άλκμήνη μά όχι μια Άλκμήνη Α ΛΑ ΜΟΝΤΕΣΠΑΝ όπως την θέλει ό Μολιέρος. Ό κ. Χατζίσκος (Άμφιτρώων) ό κ. Γαλανός (Έρμής), ή κ. Δεληγιαννη (Βάγια), ό κ. Καλογιάννης (Σωσίας), ντυμένοι με τά εξαίρετα κοστούμια του κ. Φωκά τά τόσο σύμφωνα με την ξενοιασιά του έργου, έπαιζαν στον ίδιο τόνο με τους πρωταγωνιστές, όσο μπορούσαν καλύτερα. Ό κ. Κλώνης προσπάθησε ν' άπαλλαχτεί άπό την προσήλωσή του στο βαρύ σκηνικό και τό πρώτο πλάνο τής σκηνογραφίας του εΐταν ανάλαφρο και χαρούμενο άκουμπούσε όμως πάνω στους φοβερούς όγκους του δευτέρου πλάνου που κι' αυτοί με τη σειρά τους έμοιαζαν ν' άκουμπούν στο στήθος του θεατή.

Τό Μονόπρακτο του Μυσσέ, «Η πόρτα πρέπει να είναι άνοιχτή ή κλειστή» συμπλήρωνε τό πρόγραμμα. Δεν ξέρω αν εΐταν ή μετάπτωση άπό τό Μολιερικό πνεύμα, στους έξεζητημένους, πνευματώδεις διαξιφισμούς του Μυσσέ, ή μήπως τό μονόπρακτο που άκολούθησε τον Άμφιτρώωνα, όντας κι' αυτό ένα χαριτωμένο μά πολύ έλαφρότερο, θεατρικό παιχνίδι, εΐταν μοιραία καταδικασμένο άπό την επάλληλη παρουσίαση, δεν ξέρω αν οι δύο πρωταγωνιστές δεν μόρεσαν να διαφοροποιήσουν τις άποχωώσεις που σχηματίζουν τό έργο, μά σε όλη τη διάρκεια τής παράστασης εΐχα την έντύπωση πως παρακολουθούσα δυό παίχτες να παίζουν ένα παιχνίδι που όλη του ή χάρη βασίζεται στην επίδειξίότηα και την ακρίβεια με την όποίαν γίνεται ή ανταπόκριση τής μπάλλας και πως αυτή ή μπάλλα τους ξέφευγε διαρκώς.

ΑΓΛΑΪΑ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ